

Telefon-szám: 52.

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

Telefon-szám: 52.

Kiadóhivatal:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám alatt a könyvnyomdáiban. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalás.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 15 fillér. Többesziros hirdetésnél árkedvevény. Nyiltér sora 50 fillér.

Felülfizetések és egyéb nyugtázások közlési díja soronként 10 fillér.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönböztetve minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben postautalványon eszközölhető. Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Szülőknek, tanulóknak!

Minden szülőnek legtöbb vágya, de egyszersmind áldozatot kívánó legtermészetesebb kötelessége is az, hogy gyermeke életének az alapját megvesse, s ezen az alapon világi boldogságát biztosítsa.

Természetes dolog is ez, mert hiszen az ifjú nemzedék, míg egyrésztől legtöbbet kincse a családnak, másrészt édes reménye a nemzetnek, a hazának. Ez a magyarázata aztán annak, hogy különböző folyóiratok, szaklapok, sőt a kevésbé illetékesnek tartott napi lapok is sűrűn foglalkoznak a nevelés-oktatás kérdésével, általában az iskolával. Megjegyezzük, hogy a napi vagy vidéki kisebb lapokat nem egészen helyesen tartják nem illetékesnek, mert jól látjuk mi azt, hogy míg a paedagogiai szaklapok, folyóiratok s értekezések csak néhány ember kezébe kerülnek, addig a napilapok ezek elméjét foglalkoztatják — ha más formában is — olyan kérdések felől, melyeket hivatásos paedagogusok a kívánt széles mederben terjesztene nem igen tudnak. Lapunk mindig szívesen foglalkozott ilyen kérdésekkel s most is ilyen szempontból és ilyen tárggyal szolgál, amikor nemsokára megnyílnak az iskolák kapui. Szólunk pedig első sorban azon szülőkhöz, kik gyermekeiket az elemi iskola IV. osztályának elvégzése után gymnasiumba vagy reáliskolába akarják küldeni, másodsor azok szüleikhez, illetve azon tanulókhöz, kik az alsó- és felső osztályok mesgijén állanak.

Az 1883. t. cz. 10. §. értelmében a gimnázium I. osztályába joga van beiratkozni, s felis vehető minden tanuló a törvényesabba számig, a ki az elemi iskola IV. osztályát elvégezte. Igen, joga van. Az iskola nem is tesz különbséget szülő és szülő között. Uri gyerek, paraszt gyerek, szegény fiu, gazdag fiu egyforma elbánsásban részesül. A szülők nagyrésze e törvényadta joggal élve kopogtat az iskola ajtaján; pedig e joggal javunkra is, de kárunkra is élhetünk, mert a jog még nem rejti magában az észszerűséget, a észszerűséget is. E jogon és a népiskolai bizonyítványon kívül egyéb is tekintettel kell lenni. Sajnos, a tapasztalat mutatja, hogy éppen ennek az „egyéb” nek figyelmen kívül hagyása okoz sok csalódást egy szülőnek, mint gyermekének. Erre az egyébre akarjuk figyelmeztetni a gyermeke javát komolyan szíven viselő szülőket, mászóval a közép iskoláztatás, a gymnasialis oktatás célját kívánjuk a szülőkkel megértetni.

Mert a szülők legnagyobb részét, amikor a gymnasium ajtaján kopogtat, az a vezérlő motívum irányítja, amely aztán sokszor az anyagi képességet sem mérlegeli, hogy fiából mindenáron urat akar nevelni, aki aztán az ő felfogása szerint könnyen élhet. Tudományos pályára adja nem magáért a tudományért, hanem a kényelmes élet reményében. Így lesz a szülői hiúság kiinduló pontja, magva a meglegedetlenségnek, boldogtalanságnak, mert tehetségének, hajlamának, kedvének mérlegelése nélkül, sőt talán ellenére indítja olyan utnak megfutására, melyre erőteljes; s ha aztán az ut göröngyein itt-ott megakad, elbukik, több sebből vérzik, szivettépő hangon rimánkodik, hogy hiszen a fia nem akar egyetemre menni, csak kisebb hivatalnok szeretne lenni s az egyéves önkéntesség kedvezményét elnyerni.

Szóval, a végén veszi fontolóra, illetve kell belátnia azt, amit a pálya elején elmulasztott: a gymnasiumi oktatás céljával tisztában lenni. — Vizsgálódjunk hát egy kicsit, hátha sikerül sok hiu, sőt sokszor esztelen vágnak és törekvésnek helyes irányba terelésével igen sok jobb sorsra érdemes gyermeknek késői kárvallását megelőzni.

Hosszas tapasztalatból mondhatjuk, hogy a szülők azzal nem gondolnak, hogy a gymnasium és reáliskola tulajdonképen nem szakiskola, — ha a minősítési törvény a bizonyos hivatalokra és életpályákra való képeztése által némi tekintetben ezé is tette, — hanem magasabb tanulmányokra, a főiskolákra és egyetemre előkészítő közoktatási intézmény. Törvény szerinti rendeltetése az általános műveltségadás és előkészítés a felsőbb tanulmányokra. E cél elérhetése egyfelől nagy anyagi áldozatot követel a szülőktől, mert 8 esztendőre kell tekintenünk, másfelől tanulásra való tehetséget, valóban is meglevő tudást tételez fel a fiu részéről, mert az iskolában az összes szellemi erőket próbára tevő intenzív munkálkodás folyik. Hol ennek, hol amannak hiánya miatt hányan kénytelenek abbahagyni tanulmányaikat s lesz belőlük intelligens proletár. Mert ugy szokott lenni, hogy az effajta; nem középiskolába való elemeket egy darabig mint alkalmatlan nyögőt cipeli az iskola, míg végre el kell ejtenie, rendesen oly korban, amikor mestersége menni restelkednek. Hát ez volt-e a szülő álma fia jövőjéről! És ennek legtöbbszór a szülői nagyralátás az oka, mert nem érte volna családás, ha idejében egyrészt

anyagi erejének, másrészt fia szellemi képességének jobban megtelelő életpályára adja.

Mielőtt hát az iskola ajtaján kopogtatnának gyermekeikkel, ugy a maguk mint gyermekeik érdekében adjanak megnyugtató teletet egy az anyagiakra, mint a fiuk tehetségére és tudására vonatkozólag. Mert a szellemi munka sikeres elvégzéséhez szükséges egészséges táplálék, tandíj, könyv, bár szegényes, de mégis tisztességes ruházat, sok apró-cseprő iskolai kiadás bizony egyik másik szülőre szinte elviselhetetlen terhet ró. Lehet ugyan később külső segítség, de ez csak szerencse, a véletlen adománya, pusztán remény, vágy, mit tőkének venni nem lehet. De az uri, a tehetősebb szülők is vegyék ezt figyelembe, ha fiuk a minimálisnál is gyengébb tehetségű vagy csekélyebb tudású. Ezt vessék mérlegbe, s ha gyöngye a legényke, ugy az elemi IV. osztályt ismételtessék meg vele, ne az V-ikbe adják, mert az érintkezés az elemi IV. és a gymn. I. osztálya között a legerősebb. Az elemi V-ber már inkább az életre szükséges, de a középiskola céljaira vajmi kevés hasznót hajtó tanulmányok foglalnak helyet. Az sem helyes, hogy az ilyen gyenge tanulókat azon elhatározással irattják be a gymnasiumba, hogy bukás esetén majd megismétli az I. osztályt. Ennek inkább akkor lehet helye, ha a gyerek hanyagság miatt érdemtelen a feljebb haladásra. De ha a gyermeknél az alap hiányzik, amit az elemi nyújt s amire a gymnasiumnak már építeni kell, azt ott kell megszerezni.

Tapasztalati igazságok ezek, melyeknek megszívlelése míg egyfelől sok izgalomtól, keserűségtől és csalódástól menten meg a szülőket, másfelől rendkívüli nagy szolgálatot tennének a középiskolának, mert tulajdonképeni célja elérésében a főiskola tanulmányokra előkészítő feladatának teljesítésében nem akadályoznák. Elég baj az, hogy a legtöbb szülő mintegy lutrit játszik. Nem ipari, kereskedelmi, szak- vagy polgári iskolába iratja be a fiát, hanem a gymnasiumba. Ugy gondolkodik: ha a gyerek bevállik, jó; lesz belőle ur; ha nem, az se nagy baj; legalább járt egy két gymnasiumot, ahol mégis csak többet tanult, mint más iskolában s lesz belőle intelligens iparos. Ebben a vélekedésben nagy tévedés rejlik, amit csak a különböző rendeltetésű iskolák nem ismerésével lehet megmagyarázni.

Ha a tehetősebb szülő eleve ipari vagy kereskedői pályára szánta gyermekét, akkor ne terhelje a latin nyelvvel s ne tegye még zsutoltabbá a gymnasiumot s ezzel ne legyen kerékkötője haladásukban az igazán felsőbb tanulmányokra készülőknek. Számukra ott a polgári iskola.

A szegényebb szülő pedig, ha azt hallja s látja, hogy fiából tanult ember ugy sem lesz, s ha a gyerek még hozzá kicsi is, gyenge is a mesterségre, ne adja gymnasiumba, — szintén feltartóztatva azt feladatának teljesítésében, — mert hiszen a gymnasium 2. alsó osztálya nem az életre nevel, nem az életre szükséges ismereteket nyújtja, hanem felsőbb osztályok számára tanít, — hanem hagyja az elemiben, melynek V. és VI. osztályát egyenesen az iparosok és a föld népének kiművelésére tervezte a dicső emlékü Eötvös József báró. Mert a mi az értelmi képzést illeti, az elemi V., VI. oszt. tárgyai: az írás, olvasás, számolás, rajzolás, kézügyesség, földrajz, történelem, a modern természettudomány és technika elemei, szociális törekvések ismertetése, az állam és az állami életben részvét iránt való érzék kifejlesztése adják meg a készséget és képességet arra, hogy kiléphetnek az életbe s eligazodhatnak abban a világban, mely őket körülveszi, ezek teremtik meg a polgárságban azon szilárd erkölcsi és értelmi alapot, melyen berendezheti életét, sőt további építhet. Ezekre van szükség a népek, mely további tudományos oktatást nem óhajt, nem pedig a gymnasium I., II. osztályára. Vajha minél többen megjegyeznék azt maguknak. De mert a mai félszeg társadalmi feltetésben csaknem hiába és eredmény nélkül való az ilyen jó tanács és mert iskoláink területi elhelyezése miatt is nem minden szülő adja gyenge tehetségű fiát ipariskolába vagy polgáriba, hanem mindenki csak a gymnasiumba töri magát s azt tulontul telezsutolják, ami jórésben eredményezi a különben is gyöngye legény vergődését, bugdácslását; hát az ilyenek számára is van jóakaratu szavunk.

Tapasztalatló mondjuk, hogy a mai tulzsutolt osztályokban a még szorgalmas tanuló is, ha kissé gyöngébb tehetségű, nehezen boldogul. Mert az bizonyos, hogy az ifjunak, aki egyetemre, tudományos pályára készül, a gymn. évek alatt komoly, erős, szinte megérett szellemi munkát kell végeznie, ha becsülettel meg akarja állani a helyét s megvalósítani azokat a reményeket, melyeket az iskola és szülői fiznek hozzá. De mily kevés százalék az, mely ily komolyan fogja föl a dolgot. Gondoljunk csak a felnőttekre. Bizony kevés ember dolgozik azért, mert a munkában

kedvét leli, hanem munkára sarkalja őt a szükség és a megélhetés. Halljuk ugyan hangoztatni, hogy az ifjuság a tárgy iránti szeretetből tanuljon, lelkesítse a tanulókat, keltsen érdeklődést stb. Az ezt hangoztatók nem számolnak az emberi természettel. Szavaik majdnem a pusztában elhangzott szók, hiszen a munka iránti eszményi lelkesedéssől fakadó dolgozás nem a mai önző kor sajátja; nem ezt szívja magába az ifjú az iskola falain kívül s bizony-bizony belül is kevesen tartják szem előtt a legékebb hangoztatás mellett is.

Sajnos, az ifjuság nagy része csak immel-ámmal, felületesen tanul s csak annyit, hogy éppen meg ne bukják. „Minek törjem magam, — gyakorta hallani a diákoktól — elégséggel éppen oda jutok, ahova a jeles”. S bár nehezére esik a tanulás, nem megy más pályára, ragaszkodik a gymnasiumhoz, szaporítja a számat, utjában áll annak, hogy a tanár több időt szentelhetne azoknak, kikben komoly szándék és törekvés van a tudományos pálya iránt. Így szenvednek aztán kárt a jóravaló tanuló a hanyag és gyenge tanuló miatt. Ezek után hát ne is csodálkozzunk azon, hogy az egyetem évről-évre panaszkodik, hogy a középiskolából kikerült ifjaknak nincs annyi alapismeretük, mennyi az egyetemi tanulmányok megkezdéséhez és sikeres elvégzéséhez szükséges. Ezért gyöngye az átlagos eredmény. E szomorú viszony megszüntetésére maga a ministerium a gyenge tehetségűek elbuktatását s más pályára való irányítását ajánlja, különösen a IV. osztály végén. De azért e rendelet hatása alatt sem tisztult meg a gymnasium a meg nem felelő elemektől, sőt talán még zsutoltabb mint azelőtt. Legfőbb oka ennek a szülői hiúság, mely az iskola tanácsát el nem fogadva, nem viszi szakiskolába vagy nem adja gyakorlati pályára a gyöngye fiut, hanem tovább gyötéri s erőnek erejével urat akar belőle nevelni. Pedig sok tanulóból, hajlamát és képességét tekintve, igen jó iparos vagy kereskedő lehetne, de a szülő arról hallani sem akar; a ma még lenézett kereskedői és iparos pályát csak a rossz tanuló ijesztgetésére használják s valóban csak a salakját adják oda. Mintha bizony a kereskedőnek vagy iparosnak semmi tudásra sem volna szüksége. Ha megnézzük pl. a kereskedő tanulókat, sajnosan kell tapasztalunk, hogy azoknak 60—70 percentszázat küzd az írás, olvasás és egyszerűbb számolással is. De a szegény kereskedőnek és iparosnak, mert tanoncra feltétlen szüksége van, s mert intelligensebb elemet nem kap a miatt, hogy mindenki ur akar lenni, s tehetség hiánya mellett is a gymnasiumot nyomorítják — kénytelen sokszor 1—2 osztályal bír, írni, olvasni, számolni alig tudó, legtöbbször falusi gyerekeket üzletében vagy műhelyében alkalmazni. Elgondolhatni aztán, hogy az ilyenek akár a kereskedő, akár az iparos osztály színvonalát s ezzel együtt az ipart és kereskedelmet nem igen emelhetik magasabb fokra. Így valja aztán kárát e veszedelmet rejtő ferde társadalmi feltetésnek egyrészt a gymnasiumot végzett úgynevezett intelligens vagy hivatali osztály, másrészt az ipar, a kereskedelem.

Sajátságos dolog az nálunk, hogy a szülők is, meg a gyenge tehetségű tanuló is mennyire ragaszkodnak a gymnasiumhoz, hogy legalább kis hivatalnokok lehessenek, pedig saját szemekkel látják egy-egy állás megüresedésénél, hogy mennyi az állás nélküli végzett ember. Százával özönlenek a pályázatok. Szóval minden erőfeszítéssel olyan pálya után törik magukat, mely egyrészt a kicsiny fizetés és nagy drágaság mellett valósággal nyomoruságos, másrészt ugy meg van támadva, hogy az állam csak ugy válogathat a pályázók között. S bizony, ha legalább méltóságos protektora nincs — a mi megint szomorú dolog — évekig várhat a kenyér után. E tultermelés következménye az is, hogy immár az állam is mindinkább magasabb fokú képeztést kíván a kisebb tisztviselőtől is. Teszi ezt egyrészt azért, hogy a tisztviselő mentül nagyobb képzettséggel rendelkezzenek, de teszi önvédelemből is, mert a sok végzett embernek nem tud állást adni. Az államtól ezen önvédelmében kell hogy az iskola is támogassa. Ezt kívánja az egyének érdeke is. Ezt pedig ugy teheti, ha a meg nem felelő, gyöngébb tanulókat a IV. o. elvégzése után a gymnasiumból kiszorítja. Mert ha a felsőbb osztályokon is csak bugdácslás vergődik át, s ugy megy tisztviselőnek, akkor a jövendő tisztviselő osztály színvonalának emelése követeli meg, hogy az ilyen a felsőbb osztályokban se foglalhasson helyet. Ezek kizorításával az érettségi és megfelelő tisztviselő tanfolyamok elvégzése után csak méltók kerülhetnek hivatalba s a gyenge vagy éppen semmi tehetség, családi összeköttetés vagy protekció révén nem szorítaná hátra az igazán érdemeseket.

Az hát a mi jóindulatu tanácsunk azoknak vagy azok szülőinek, kik az első 4 osztályon csak küzdelem és nagymérvű elnézés mellett birtak átvergődni, hogy elégedjenek meg végre a velők szemben 4 éven át tanusított kímélettel, elnézéssel és kegyelemmel; hanem

miután hajlamuk és értelmi fejlettségük úgy sem képe-
sítik tudományos pályára, de a gymnasium 4. osztály
elvégeztével az ipari, kereskedelmi s más gyakorlati
pályákhoz szükséges alapot és társadalmi műveltséget
is megszerezték, ne tegyék tovább is kockára a felsőbb
osztályok tanulmányi eredményét, válasszák az ipari, ke-
reskedelmi pályát, vagy menjenek valamely szakiskolába,
tanító-képzőbe, felső kereskedelmi, ezonai stb. iskolába.

Higgyék el, lássák be, hogy ezzel a lépéssel tar-
toznak önmaguknak és szüleiknek, az iskolának, a tár-
sadalomnak. Hajlam és tehetség híján a tudományos
pályán egyáltalán nem lehet boldogulni; tehát csak ki-
sebb hivatatra számíthatnak. Ez pedig — mint érintettük,
nyomorúságos is és tulzsfolt is annyira, hogy elhelye-
zésre évekig sem számíthatnak. Ellenben tanult, művelt
iparosra és kereskedőre s különböző szakemberekre
mindinkább nagyobb és nagyobb szüksége van e hazának.

Tartoznak az iskolának, mely éveken át érezte
velük a kiméletet, a kegyelmet, csak hogy bizonyos pá-
lyákra alapot nyújtson nekik. Elvárhatja hát az iskola
is, hogy az ilyen ne akadályozza őt tovább tulajdonké-
peni célja elérésében, a tehetséges tanulóknak felsőbb
tanulmányokra való alapos kiképzésében.

Tartoznak végre a társadalomnak is s ezzel együtt
a hazának. Mert ha csak nagy nehezen, a kegyelem
segíti át őket a felsőbb osztályokon, de alapos isme-
reket még a kisebb hivatalnoki állások betöltéséhez sem
akarnak vagy nem képesek szerezni és mégis talán csalá-
di összeköttetések vagy más protekció útján hivatalba
jutnak, akkor míg egyfelől bizonyára lejjebb szállítják
a tisztviselő kar színvonalát, másfelől sokszor érdemes
embereket ütnek el a különben már megérdemelt állástól.

Szakítson hát a szülő is a régi ferde feltevéssel
s beteges nagyszókból ne kényszerítse gyermekét erején
felüli munkára, hanem idején okosan válassza meg a
helyet, a hol gyermekéből hajlamának és tehetségének
megfelelően hasznos, értékes s boldogulni tudó embere-
ket nevelnek a társadalomnak és a hazának. — y.

**Diszközgyűlés a király születése nap-
ján.** A vármegye közönségének legutóbbi közgyűlésén
hozott határozata értelmében t. hó 18-ikán a király
80-ik születési évfordulóján fényes ünnepség lesz váro-
sunkban. *Lukács Géza*, megyénk alispánja következő
meghívón hívta össze a diszközgyűlést:

„Ő császári és apostoli királyi Felsége, legkegyel-
mesebb urunk 80-ik születési napjának megünneplése
véget a folyó évi július hó 29-ik napján tartott megye-
bizottsági közgyűlésünk 6106—1910. szám alatt hozott
határozatával *Rimaszombatban, a vármegyei székház nagy-
termében folyó évi augusztus hó 18-ik napjának d. e. 10
órájára rendkívüli diszközgyűlést megtartását határozta el.*
Midőn erről a vármegye közönségét értesítem s az
ünnepség programját is közüldömára hozom, egyidejű-
leg felkérem, miszerint ezen diszközgyűlésen és ünnep-
ségben minél tömegesebben résztvenni sziveskedjenek.

Kelt Rimaszombatban, 1910. évi augusztus hó 10-ik
napján. *Lukács Géza, alispán.*”

A diszközgyűlés programja:

1. Gyülekezés a vármegyei székház nagytermében
d. e. 1/2 10 órakor, lehetőleg díszmagyarban, esetleg fe-
kete öltönyben vagy egyéb ünneplő ruhában.
2. 3/4 10 órakor Főispán ő méltósága a diszköz-
gyűlést megnyitja s a vármegyei bizottság és tisztikar
tagjaival felvonul
a) a helybeli róm. kath.,
b) a helybeli református,
c) a helybeli ág. hitv. evangélikus,
d) a helybeli izraelita templomba.
Ezt követően:
3. Főispán ő méltósága a gyűlést folytatónak meg-
nyitván;
4. Az alispán rövid felszólalása után
5. Felolvastatik a Felségét üdvöző felirat;
6. Főispán ő méltósága a diszközgyűlést bezárja.
7. Az egyesült prot. főgimnázium tornaesernőjében
delután 1/2 1 órakor társas ebéd.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete t. hó 9-ikén
dr. *Kocsis László* polgármester elnöklésével közgyűlést
tartott, melyen a tisztviselőknél kívül megjelentek: *Abonyi*
Pál, *Baksay József*, *Boezsó Dániel*, *Benyó Béla*, *Csapó*
János, *Ethay Frigyes*, *Grószinger Miksa*, dr. *Institúción*
Endre, dr. *Kármán Aladár*, *Molnár József*, id. *Rábely*
Miklós, *Rónay Gyula*, *Samarjay János*, *Soós Ferencz*,
Szabó József K., *Szabó József* mészáros, dr. *Türkölly Jó-*
zsef, *Zachar Gusztáv*.

A közgyűlés az 1910. évi költségvetés jóváhagyá-
sára vonatkozó törvényhatósági véghatározatot tudomá-
sul vette. Az állami polgári leányiskola 1910—11. tan-
évi költségeloirányzata, az iparos tanoncziskola múlt tanévi
számadása és jövő tanévi költségeloirányzata jóváha-
gyatott.

Az 1909. évre vonatkozó 10151 kor. maradvány-
nyal lezárt városi közpénztári számadás jóváhagyatott, s
a törvényhatóságához felterjesztetni határozatott. A szám-
vizsgáló bizottság tagjainak a képviselőtestület közgyű-
lése köszönetet szavazott, s a szokásos 30—30 korona
tisztelődiját kiutalta.

A villanytelep építésére hirdett árlejtés eredménye
nem felelt meg a várakozásnak. Sem az összájánlatok,
sem a részájánlatok nem voltak kedvezők, úgy hogy a
tanács javaslatára a közgyűlés határozattal kimondotta,
hogy a tanácsot feljogosítja a beadott ajánlatok mellő-
zésével a házilag való felépítés iránt való intézkedésre.
A villamos telep felépítése ilykép a beadott 75000 kor.
ajánlatokkal szemben mintegy 66000 koronába fog ke-
rülni.

A kereskedelmi és közgazdasági bank által léte-
sítendő gépjávitó műhely segélyezésére és közrakár
felállítására kért 470 □-öl terület átengedése ügyében
névszerű szavazás elhalasztatott, mert nem volt meg-
felelő számú képviselő a gyűlésen.

A régi temető és környéke rendezésére vonatkozó
bemutatott mérnöki tervet a közgyűlés elfogadta, s a
4440 koronába kerülő rendezési költségeket is elvben

magáévá tette. A törvény értelmében azonban 30 nap
mulva tartandó közgyűlésen névszerű szavazás szük-
séges ez ügyben.

A tisztviselőtelep utcájának járdával való ellátását
az érdekelt ház és telektulajdonosok kérelmére elren-
deli a közgyűlés, a 9160 koronába kerülő kocsit ki-
építését azonban nem engedí addig, míg a csatornázás,
vívezeték és végleges burkolás nem eszközöltetik.

Az 1910. és 1911. közmunka kivétési lajstrom és
pótlajstrom felterjesztetik a törvényhatóságához, s a pénz-
ügyigazgatóság épülete alatt levő pincék bérleti szer-
ződése jóváhagyatott.

A Hungária buffet helyiségének magánlakássá való
átalakítása tárgyában Ródsi Ignác által beadott kéré-
vény a tanács pártoló javaslata ellenében a közgyűlés
által elutasított. Ródsi ugyanis azt kérte, hogy mostani
lakását üzlethelyiséggé alakíthassa át, a buffet ter-
emből magánlakást építsen s azon korlátozás alól, hogy
közéleokra a termet kötelei mindenkor átengedni, oldas-
sék fel. Ez utóbbi kérelem teljesítését a tanács megta-
gadandónak véleményezte.

Samarjay János, *Molnár József*, dr. *Türkölly Jó-*
zsef és *Grószinger Miksa* a közérdeket abban látják, hogy
a buffet terem a közönség kényelmére megmaradjon, s
a város azon szerződésbeli kikötése, hogy üzlet nem
nyitható ott, továbbra is fenntartassék. A polgármester
jóakarattal támogatta az ügyet és érveket hozott fel
a mostoha helyi viszonyokkal küzdő, de a közönség ro-
konszenvét talán egyéni hibái miatt megszerezni nem
tudó Ródsi érdekében, azonban eredménytelenül, mert
a közgyűlés a kérelmet elutasította.

A közgyűlés *Vigh Bertalan* képzőművészeti főis-
kolai hallgatónak 1910—11. évre megszavazta a 100
korona segélyt. Bagó Györgynek július 1-től 5 kor-
havi segélyt szavazott meg a képviselőtestület.

A közpénztár, gyámpénztár és városi adóhivatal
II. negyedévi megvizsgálásáról szóló jegyzőkönyvek tu-
domásul vétettek, végül több kérelmező illetőségi ügye
intézetett el az illetőség megtagadásával, csupán néhai
Csák István családja mondatott ki itteni illetőségének.

A város és Tepper Lajos között folyó per egyes-
ségi betelezésére nézve 30 nap mulva külön közgyűlés
fog határozni. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Ref. orgonaavatás Csizben.

Régi vágyódásuk teljesült a csizi leányegyház
derék híveinek akkor, mikor t. hó 7-én fényes ünnepség
keretében megszólalni hallották a kis templomukban
felállított orgonát.

Sok évek fáradságos munkája, édes reménye
vált valóra az egyszerű falak közt felhangzó orgona
bugó hangjaiban. Ünneppé is avatták azt a napot úgy,
hogy kik jelen voltak, mindenkor szívesen fogtak viz-
szagondolni a kedvesen eltöltött órákra.

Már a kora délelőtti órákban nagy volt a sürgős-
forgás. Fogatok tolongtak az állomáson, várták a ven-
dégeket. A rendezőség, élén *Juhász László* lelkéssel,
fáradságot nem ismerő buzgósággal forgolódott, hogy
kezdetlől fogva mindenek ékesen és szép rendben foly-
janak.

Az istentisztelet délelőtt 10 órákor kezdődött s
bár talán sokat is felvettek annak keretébe, de minden-
esetre igen lélekemelő és lelket gyönyörködtető volt. A
kis templom szorongásig megtelt hallgatósággal, nagy
részben fiúvendégek, részben a vidékről jöttekkel.

Ezenkívül még az iskola udvarán külön istentisz-
telet volt a be nem tért nagy számú hallgatóság szá-
mára, hol *Deisy Sándor* páskaházai ref. lelkész tartott
prédikációt.

A templomi istentiszteleten *Csabay Pál* esperes
mondott hatalmas szárnyalású imát. Közbe megszólaltatta
az új orgonát *Szűcs György* rimaszombati énekező,
eljárva *Wenzel: „Sarabande”*-jät ügyes regisztrálással
és precízzen, majd az ima végeztével ugyan ő szép ba-
riton szólót énekel a közönség nagy tetszése mellett.

Alkalmi beszédet mondott *Dusza János* pelsőci
lelkész, kit mindvégig nagy figyelemmel hallgatták a
hívek. Ezután férfi négyes következett, melynek elhang-
zása után *Juhász László* hanvai lelkész az orgona tör-
ténést mondta el. Az ünnepség fénypontja dr. *Kallós*
Jenőné „Bünbánati imádság” című énekszója volt.
Gáspár János rimaszombati énekező orgona kísérete mel-
lett. Az istentiszteletet urvacsoaraosztás és a „Hymnus”
elénekése zárta be.

Delután *népmulatság és tombolajáték* volt nagy
élénkség és jókedv közt. Vacsora után kabaréra sietett
a közönség és szintűlt megöltötte a termet. Hogy itt
mennyi jókedv, vidámság volt, annak legfényesebb bizony-
sága, hogy az utolsó szám 1/2 12 órakor hangzott el.
A szereplők művészi játéka, ügyes alakításai s általában
a műsor változatossága mindvégig derült jókedvben tar-
tották a hallgatóságot. A dr. *Kallós Jenőné* hangját itt
is élvezhette a közönség bájosan és nagy művészettel
előadott dalaiban. Hangjának ezüst esengése, édessége,
a hallgatóságot valószággal megbabonázta és hatalmas taps-
orkánnal és több újrával jutalmazta meg. *Horváth Olga*,
helyesebben *Olyieca*, már megjelenésével érdeklődést
keltett; előadott szavallatával s nem tudom hányszor
megújrázott kupléival olyan bájosan elragadó volt, mint
a porzellán baba, amelyikről olyan hunczut kedvessé-
gel mesélt.

Az énekszámok közül nagy élvezettel hallgatta a
közönség *Rábely Kata* magyar nótáit is.

Az ő hangja különösen alkalmas magyar nótákra,
nagy átérzéssel és szép színezéssel énekel nótáit több-
ször megújrázták. *Novák Lajos* sárospataki segédlelkész
esengő tenorjával szintén igen nagy tetszést aratott.
Ügyesen szavallat monológot *Rábely Etta* és *Szűcs József*
jogszigorló. Sok tapsot kapott *Lökös Sándor* vályi ref.
lelkész cello-soloja is.

Általában az egész este többi egyéb számaival
együtt igazi műélvezetet szerzett a közönségnek. Utánna
tánc volt reggelig.

Nagy elismerés illeti az egész napi ünnepség
rendezésért *Juhász László*t és segédlelkészét: *Ablonczy*
*László*t, továbbá *Ruszkay István* csizi tanítót, kinek
igazi magyaros vendégszeretét sokan élveztük.

Meg kell még említenünk, hogy az orgona Angster

József és fia pécsi gyárából került ki s a templom kiesisé-
gével járó technikai nehézség mellett is esimes, jó kiállítású
s kellemes hangú. A gyár itt e vidéken megalapított
jó hírnevét csak öregbítette vele.

Gömör értelmiségéhez!

Most egy éve az alföldi lapok után felszólítottam
az alföldi értelmiséget a gömöri természeti szépsé-
gek megtekintésére, — ma pedig viszont a gömöri ér-
telmiséget van szerencsém invitálni az alvidékre hajón
Budapestről Orsováig való utazásra.

Az utazások közt a legkellemesebb a hajón való
utazás. A hajó minden kényelemre van berendezve. Itt
alhatik, ehetik, sétálhat az ember, szóval a legnagyobb
kényelemmel élhet a kiránduló utas a hajón.

A vidék változó s abban táveső segélyével meny-
nyire szórakozhatik! Jobbról halmos, dombos és hegyes
a vidék, régi várak és vármokkal díszítve, beültetve
gyönyörű szőlőkkel és ezeket a legszebb villák ékesítik.
Baltól pedig betekintünk Pest és a Bácska bőtermésű
rónáiba az altöld e két remek megyéjébe s gyönyörköd-
hetünk — ha tiszta az idő — egy-egy délibábban, a mi
most nyáron itt nálunk az alföldön nem ritkaság. Azt
annál is inkább most tehetjük, mivel a Dunán a víz
állás ez időszert igen nagy, a miáltal látóköriünk na-
gyobb, mintha hajónk mélyen a mederben halad előre.
Az út a legérdekesebb Páncsovától a Kazán szoro-
son, Vaskapun át Orsováig. Ez a vidék a telföldi vi-
dékekkel vetekedik s a mi még érdekesebbé teszi, a ha-
talmas Duna folyam vize. Erdekés a folyóvizek harsza,
a mint azok egymásba folynak, a mint a Duna vize a
Tisza piszkos vizét nem akarja befogadni s hosszú úton
lehet ráismerni, melyik a Tisza és melyik a Duna vize.
Igy van az a Dráva, a Száva vizeivel is. Utközben lát-
juk a hajó fedélzetéről a péterváradit és belgrádit erő-
döket, igen sok érdekés és híres városokkal, — míg
régii vármokkat igen sokat látunk jobbról, balról (Vu-
kovár, Sáréngvár, azt valamikor Sárónvárnak hitták,
Illók (Ujlak) Bánostor, Szánkamen (Zalánkemény) stb.

Az utazást illetően ajánlom, hogy azt 3—4-esével
tegyék meg s folyamodjanak kedvezményes jegyért, azt
biztosan megkapják az Első es. kir. szab. Dunagőzhaló-
zási társaság forgalmi igazgatóságától Budapesten. Szám-
mításom szerint Budapesttől Orsováig és vissza utazás
II-ik osztályon 20 korona körül fog kerülni, ami nagyon
csékély összeg; a kedvezményes jegy iránti kérelmet,
pedig azonnal elintézik, alig vár rá az ember 3—4 na-
pig. A hajó igen alkalmasan és időszertően Budapestről
este 10 óra tájt indul lefelé a Dunán. A ki ismere-
tét gazdagítani óhajtja, avagy szórakozni akar, az fo-
gadja tanácsomat s csomagoljon, megbánni nem fogja
soha; élményeit, vagyis az utleirást kérem e nagyra be-
csült lap után majd közölni, hadd gyönyörködjön más
is abban. Tudom, hogy a ki tanácsomat követte, jövő
évben az utat Budapesttől — Bécsig meg fogja tenni.

Hazafias tisztelettel:

Bulkeszi (Bácska) 1910. jul. 15.

Gotthárd Sámuel, Gömöriensis.

Hírek és vegyesek.

Személyi hírek. *Marton János*, a rimamurányi
társulat főügyeje családjával hosszabb idei tartózkodásra
ide érkezett ipájához *Bornemisza László* főispánunkhoz.

Dr. *Feress Sámuel*, a helybeli protestáns főgimnázium
igazgatója, nevével haza érkezett *Gleichenberg* fiúdjából.

Tomesányi László kuriai bíró, kit városunkhoz régi
kedves kötelek fűznek, családjával együtt t. hó 9-én
nagyrőcei pihenője után városunkba érkezett, s itt
Samarjay János egyházi főgondnok szívesen látott vendége.

Szent István ünnepe. Városunkban ez idén
fényesen ünneplik meg Szent István napját. A róm. kath.
templomban ünnepi istentisztelet lesz, melyen a szent-
misét *Széman* Endre prépost-plébános nagy segédlettel
mondja. Mise alatt *Rábely Kata* fogja énekelni a „Salva
Reginát”. Ünnepi beszédet *Traum Péter* segédlelkész
mond.

Uj kamarás. Pelsőci *Hámos Béla*, a vármegyei
Hámos-családnak egyik tehetséges tagja, m. kir.
honvédszázados a békésgyulai 2-ik számú honvéd gya-
logrezdben, ő Felségétől a kamaráságot nyerte díjmen-
tesen.

Egy író ünneplése. A fővárosi lapokban ol-
vassuk a következő városunk és megyénk közönségét
érdeklő hirt: „A Délmagyarországi Közművelődési Egye-
sület komáromi köre legutóbb tartott közgyűlésén elha-
tározta, hogy *Lőrinczy György* komáromvármegyei tan-
telügyelőnek, a Petőfi-Társaság tagjának tiszteletére sze-
ptemberben ünnepélyt rendez abból az alkalomból, hogy
a kiváló író, a kinek „Forgószélben” címmel éppen most
jelenik meg huszadik novellás könyve, a hazai közmű-
velődési egyesületek szolgálatában ez év folyamán tölti
be huszonötödik esztendejét. Lőrinczy előbb a Gömör-
megyei Közművelődési Egyesületnél jegyző, majd ké-
sőbb a Felvidéki Közművelődési Egyesületnél és ujabban
tiz év óta a Dunántúli Közművelődési Egyesület komá-
romi körénél titkári tisztet viselt. Ezt a negyedszázados,
hasznos és eredményes munkában töltött évtordulót a
D. K. E. komáromi köre most alként készűl megün-
nepelni, hogy szeptemberben diszközgyűlést tart és ennek
keretében Lőrinczy Györgynek írói és sokoldalú köz-
művelődési érdemei elismerésűl küldöttségűleg aranytol-
lat fog átnyújtani. Az ünnepély iránt nemcsak Komá-
romvármegye, hanem az egész Dunántul tanügyi, köz-
életi és egyházi köreiben már is élénk érdeklődés mu-
tatkozik.”

Basilidesz Manczi sikere. A fővárosi és
a székesi lapokban olvassuk, hogy *Basilidesz Manczi*,
a már magas nővára emelkedett operanékeső, *Basi-
lidesz Gusztáv* jolsvai polgármester bájos leánya, nagy
sikerral énekel a Csorbatón rendezett művészi estélyen.

Miskolcz város képviselője. Örömmel vet-
tük a hirt, hogy a gróf *Serényi* miniszter leköszönése
folytán megüresedett egyik kerületben *Görgey László* a
m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetője nyerte el
nagy szótöbbséggel a mandátumot, a függetlenségi *Kubik*

Béla volt főispánnal szemben. Az új képviselőnek vasuti tekintetek és érdekekből vármegyénk ezideig is sokat köszönhet, mert mindig különös jó indulattal viseltetett vármegyénk irányában. Most, mint honatyaának még nagyobb lesz a befolyása és ismerve kiváló egyéniségét, bizton reméljük, hogy nem fog rólunk a jövőben sem megfeledkezni.

Eljegyzés. Kiss J. helybeli vasuti pályatelgyező kedves leányát: Ilonkát f. hó 10-én eljegyezte Skolnik János budapesti ezukrász.

Áthelyezés. Sánta Antal, rimaszombati kir. járásbírósi díjnok, ugyanezen minőségben az egri kir. járásbíróshoz helyeztetett át.

Meghívó. A rimaszombati m. kir. földmívelésügyi vizsgája f. hó 21-én d. e. fog megtartatni, melyre a gazdasági szakoktatás iránt érdeklődőket és szülőket ez uton hívja meg az igazgatóság.

Erdészeti személyi hírek. A m. kir. földmívelésügyi miniszter áthelyezte Elek István m. kir. erdőmérnököt Egerből Orsovára a m. kir. erdőhivatalhoz (központi szolgálattételre); Kozmann Géza m. kir. erdőmérnököt Rozsnyóról Egerbe (erdőgondnoknak); Lakner Lajos m. kir. s. erdőmérnököt Szinnáról Rozsnyóra (erdőgondnoknak); Wisnyowszky Ferencz m. kir. erdőmérnököt Miskolcra, az ottani járási erdőgondnoksághoz.

Halálozás. Benyo Béla helybeli polgártársunk háznál 37 éven át tartózkodott, s vele távoli rokonságban állott özv. Neupauer Jánosné szül. Szentmiklóssy Anna f. hó 11-én 84 éves korában elhunyt. F. hó 13-án temették.

Ipartestületi gyűlés. Farga Lajos elnök és Rény Gyula jegyző ma 14-én e. d. 11 órára az ipartestületi előjáróság tagjait gyűlésre hívják a városháza tanástermébe.

Elhalasztott sörárpavásár. Az aug. hó 23-ára hirdetett miskolczi XIII. országos sörárpavásár augusztus 25-én esütörtökön fog megtartatni.

Vadászmajális. A tiszolci vadász-társaság f. évi augusztus hó 21-én vasárnap délután 3 órakor a Csevice mellett vadászmajálást tart. Belépti díj személyenként 2 korona, családjegy 4 korona, melyért vadpesenye is lesz kiszolgálva. A tiszta jövedelem jótékony célra fordítottatik és a felülfizetések hírlapilag nyugtáztatnak. Külön meghívó kibocsátja nem lesz, hanem ezután hivatalnak meg és szívesen láttatnak az összes vadászok és érdeklődők.

Haugverseny Nagyrőczén. A „nagyőröczi sportegylet” Antóny Valika, Beliczky Biska és Neogrady Dóra, Antóny Károly, Desevffy Árpád és Komoróczy Miklós közreműködésével, a városi vendéglő udvarterében f. hó 19-én saját alapja javára tánczezel egybekötött és cabarettel felszerezett haugversenyt rendez. A rendezőség élén Dr. Mihálik Dező áll.

Sorozás. Az idei főorozás tolyó hó 8-án vette kezdetét városunkban Rimaszombati város állításköteles egyéneinek megvizsgálásával. A sorozó bizottság tagjai: Hodik Ferencz őrnagy, hadsereg elnök, Hoczmán Rezső százados honvéd elnök, Dr. Cserny László hadsereg törzsorvos, Dr. Schürger József honvéd törzsorvos, Károlyi Károly százados és Asztalos Győző főhadnagy katonai részről; polgári elnöke a vármegye alispáni: Lukács Géza, tagja: Dr. Meskó Miklós vármegyei tisztifőorvos. Rimaszombati város állításánál bizalmi férfiak voltak: Molnár József és Medveczky Sándor. A 92 állításköteles egyén közül 13 soroztatott be. F. hó 9, 10 és 11-én a rimaszombati járás állításkötelesi jelentek meg a bizottság előtt. 686 állításköteles egyén közül 132 soroztatott be. 13-án a bizottság Nyustyára utazott, hol 14—19-ikéig tartózkodik a sorozó bizottság.

Tennis-verseny. Az ungvári Athletikai Club f. hó 10-étől 15-éig Lawn-tennis versenyt rendez, melynek első és második pontja ez: 1. Férfi egyes verseny. Felsőmagyarország bajnoka ezimeért 1910. évre. Tiszteletdíj 140 kor. értékben az elsőnek, 8 nevezés esetén 80 kor. értékben a másodiknak, 12 nevezés esetén ezüstérem mindkét harmadiknak. — 2. Férfi páros verseny. Felsőmagyarország páros bajnoki ezimeért 1910. évre. Tiszteletdíj 80 kor. értékben az első párnak, 8 nevezés esetén ezüst plaqet a másodiknak, 12 nevezés esetén bronz plaqet mindkét harmadik párnak. — A feltételek megtekinthetők lapunk szerkesztőségében, itt csak annyit közlünk, hogy az 1. és 2. sz. alatti versenyekben részt vehetnek a következő felvidéki vármegyék amateur játékosai u. m. Pozsony, Nyitra, Borsod, Trencsén, Árva, Liptó, Zólyom, Szepes, Gömör, Sáros, Hont, Nógrád, Abauj-Torna, Zemplén, Ung, Bereg, Ugocea és Máramarosvármegye. (Pozsonytól Máramarosig terjedő vármegyék.)

Kaszinó mulatság Putnokon. A putnoki kaszinó saját könyvtára javára 1910. évi augusztus hó 20-án Putnokon a kies fekvésű tündöbén Feleki Irénke, Feleki Mariska, Gerő Gyuláné, Hajdu Irénke, Kállai Biska, dr. Piskóty Ferencz, Ablonczy László, Ferenczy Dániel, Feleky Frigyes, Lítkey György, Lítkey József, dr. Ruszkay István közreműködésével táncmulatsággal egybekötött mükedvelő cabaret-előadást rendez. Kezdeté este 8 órakor.

Új pénzügyi Rimaszécsen. F. hó 7-én Rimaszécsen 112000 kor. alaptökével „Rimaszécsi Takarékpénztár Részvénytársaság” czéggel új pénzügyi alakult. Az alapítás a felszámolt készülő jó hírnévű Rimaszécsi Hitelszövetkezet igazgatóságának érdeme. A Marikowszky Géza nyugalmazott uradalmi főintéző elnökle alatt nagy érdeklődés mellett megtartott alakuló közgyűlés az igazgatóságba beválasztotta: Vattay László, dr. Fábián Antal, Blau Mór, Lozinák János, Kolozsi István, ifj. Mészáros János, Révaj Pál, Rapaport Miksa, Orbán János, Lovasányi Zoltán és Bányai Aladár részvényeseket. — A felügyelő-bizottság tagjaiul pedig Marikowszky Géza, Szentiványi József, Hanvay József, Lossonczy Kálmán, Eperjessy József, Pósa Lajos és Orbán István választották meg. — Az intézet ügyésze dr. Csák Géza, ügyvéd lesz. — A vezetőség ügyes összeállítása erős kilátást nyújt arra, hogy az új takarékpénztár gyors felvirágzásnak indul.

Baleset kőbányában. A esomatelki kőbányában f. hó 12-én Tatyel Kriszta maczedoniai származású kőbányamunkást a kőszállító kis kocsit elütötte. Az ember súlyos sérüléseket szenvedett, melyekkel f. hó 12-én a közkórházba szállították.

Válasz. Tornaljáról vettük a következő sorokat: „Ratkövölgyinek” arra a kijelentésére, hogy Tornalja és vidéke nem tud belenyugodni abba a megmáshatatlán valóba, hogy a Tornalja—Ratkó-i vasutról le kell mondania; az az álláspontja alulírottak, a mi a jó magába bízó doctoré, hogy t. i. addig míg a beteg meg nem halt, esetleg lehet rajta segíteni; miután pedig a Ratkó—rimaszombati vasut még tényleg nincs meg, nincs kizárva annak lehetősége, hogy az Ratkóról Tornaljára építették meg, a mely vonal azért is indokoltabbnak látszik, mert a műszaki akadályok Ratkóról Rimaszombati felé tetemesen nagyobbak; ennéltojva annak megépítése költségesebb, már pedig ennél a kérdésnél főleg pénzügyi kérdés kell, hogy jöjjön számításba, mert ha ez nem volna, már régen futyulna egyik vagy másik irányban. Talán a távolság is kisebb a tornaljai irányban, a vonatot magát pedig minden különösebb műszaki akadály nélkül — egy-két hidat leszámítva — völgyek fenekén is ki lehet építeni. — Megnyugtató azonban a „Gömör Kishont” legutóbbi számának hírei között foglalt cikkében azon állítása, hogy a Tornalja és vidékét Ratkóhoz fűzni lehetetlen, mert ime azon neki nemetszó ténynel, hogy a Tornaljai Takarékpénztár fiók-pénzügytétel állított Ratkón, meg van ezen állítása czáfolyva és mutatja, hogy cikkirő ur nem esalhatatlan és a mint egyik állításában esalatozott, nincs kizárva annak a másik tételnek a megdönthetlenség, mert nem állunk betejezett ténnyel szemben és ha tárgyilagosan mérlegelni fogják az illetékes körök; személyes érdekek kizárásával, ezen kérdés természetét, alólírott meg van róla győződve, hogy a Tornalja járása javára fog a mérleg billenni. Azt az előtételt azonban, a melyet a cikkirő ur a tornaljai takarékpénztárral szemben nyilvánít, valóban nem értem, mert ezen intézet 38 éves fennállása óta nem szolgáltozott arra okot, hogy valaki bizalmatlansággal viseltessék iránta, mert annál megtalálhatja bárki is azon garantiákat, melyek egy pénzintézetnél megkivántatnak, fokozza bár annak megítélését a legmagasabb mértékre, de tapasztalni fogja érdemes Ratkó városa s annak vidéke, hogy eljárása a közönséggel szemben előzékeny, hitelföltételei elfogadhatók és versenyképesek leendene és mindenképen nyert általa, hogy ezen — bár vékony szállal is Tornaljához van fűtve és talán egyik oka lesz annak, hogy nyilvánvalóra váljék azon eszme, hogy Ratkó városa és vidéke ugy természet mint földrajzi tekvésénél fogva Tornaljához gravitál.

Harez a feleli vasuti vendéglő körül. Pár éve, hogy ismeretlen körülmény folytán a feleli váróterméklől bizonyára valami érdekből kiköltöztették, jobban mondvá kipakolták az ételeket és italokat. Megindult azután a verseny, hogy az engedélyt egy ottani koresmáros kapja meg. De a másik koresmáros, jobban mondvá a mindenki által elfogadott ismert Kohn vendéglős sem hagyta magát s hivatkozva arra, hogy neki több joga van, mint a csak nemrégiben oda költözköltött Kleinnek, s nem hagyta a maga jussát és joggal is, mint régi kifogá-talan egyén kapja meg az engedélyt. Ebben a harezban azután nem történt döntés és mint értesülünk, abból az indokból, mert nagyon szűkek a várótermék, azt tehát étkezéssel és itálmérővel nem lehet elfoglalni, meg azután azért is, mert hiszen az indóházzal szemben van már két vendéglő is. Az érdekeltek tehát elhallgattak és úgy látszik pártfogók is egyenlő erősek lévén, az ügy nem mozdult sem előre, sem hátra. A közönség is megnyugodott, bár ha jól emlékszünk, a Kohn érdeklőben egy nagyszámú aláírási ívvel is kopogtattak az illetékes helyeken. S uram fia, mi történt? Most már arról értesülünk, hogy ismét megnyitják a várótermeket és sem Kohn, sem pedig a Klein részére, hanem egy harmadik egészen ismeretlen koresmáros részére. — Ha ez igaz, akkor e felett — annál is inkább, mert panaszszal fordultak hozzánk. — nem térhetünk napirendre. Mert a szóban lévő helyiségek ma is a régi méretűek, az előbbeni indoknak tehát természetesen elég fenn kell állni ma is. Ha pedig azoknak ismét étteremné és itálmérési helyé való felhasználása okvetlen szükséges, akkor miért biztosítják, illetve adják azt egy harmadik idegen személynek. Kivánsiák vagyunk az eredményre és nagyon szeretnénk az okot és a mozgató kiletét ismerni.

Verekezés. Noszko János gazdasági cselédet f. hó 7-én Fakla János és Kerecz M. János Turesokon egy tejszével és bottal annyira össze verték, hogy az ember súlyos sérülése következtében összeesett. Az esetet bejelentették a bírósághoz.

Hidépítés. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a nyustya—kleinóczyi törv. hat. közuton levő Rima-híd helyreállítására pályázat hirdettek. Az ajánlatok legkésőbb f. évi augusztus hó 22-ig a rimaszombati államépítészeti hivatalhoz nyújtandók be.

Gyanus halál. Putnoki Pál szentsimonyi mezőört f. hó 7-én éjjel a mezőn halva találták. Bonczolása f. hó 9-én volt Boros Zoltán rimaszécsi járásbíró jelenlétében Dr. Zehery István és dr. Molnár Ferencz orvosok végezték, kik megállapították, hogy az elhunyt öreg ember természetes halállal halt meg.

Utépítés. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a rimaszombati m. kir. államépítészeti hivatal a Vereskő—breznóbányai t. h. ut helyreállítási munkálataira pályázatot hirdet, az ajánlatok legkésőbb f. évi augusztus hó 22-ig a rimaszombati államépítészeti hivatalhoz nyújtandók be.

Agyonlöttek egy vadorzót. Rozsnyóról kapjuk a hírt, hogy az Andrassy-uradalmak egyik erdőre a napokban az erdő mélyében egy vadorzóval találkozott. A meglepett vadorzó fegyveréhez kapott és reá duplázott az erdőörre. Az erdőör érezte, hogy a lövés minkét karját találta, de nem bémította meg. Hirtelen tehát földhöz vágta magát, hogy a vadorzó azt gondolja, miszerint meghalt és így több lövést ne tegyen. A vadorzó erre a leessett és holtnak tettetett emberhez sietett és fölé hajolt megvizsgálni, vajjon életben van-e még. Az erdőör ez alatt fekvő helyzetében felhuzta manlicher tegyverét s midőn a vadorzó fölé hajolt, hirtelen felugrott és egy jól irányzott golyó lövéssel ugy homlokon lötte a vadorzót, hogy az holtan bukott elébe. Az erdőör tel fog épülni.

Vizbefult ember. Gyurkó András, egy epileptás ember Leczén néhány nap előtt a folyóvízbe esett és megfulladt, f. hó 9-én fogták ki holttestét, s miután az eset gyanus volt, elrendelte a bíróság a boncolást. Ez f. hó 10-én ment végre, s arra a bírósággal együtt Dr. Zehery István kir. törvényszéki orvos és dr. Limberger Albert nagyrőczi városi tisztifőorvos szállottak ki. Megállapították, hogy a nyavalyatörős ember halálát a fuladás okozta.

Öngyilkossági kísérlet. Keczegén f. hó 10-ikén Csipka János haesavai lakos, ki Keczegén arató munkás, feleségével összeveszett s e miatt elkeseredésben revolverrel mellbe lötte magát. A kis kaliberű fegy-

ver — bár a löveg behatolt a mellbe — nem tett nagy kárt az emberben.

Pályázat. A helybeli kir. járásbírósnál áthelyezés folytán egy irmoki állás üresedett meg. A pályázati kérvények augusztus 20-ikától számított négy hét alatt adandók be a helybeli kir. törvényszékhez.

Csöd. A helybeli kir. törvényszéknél Lobstein Sándor és neje jános lakosok ellen a csöd kimondatott. Csödbiztos: Fodor Zoltán, tömeggondnok: Dr. Witt S.

Előfizetési felhívás. Hangay Sándor új munkája: „A Sánta Evangyéliuma” október havában kerül a könyvpiacra. Tichy Gyula, a modern grafikus rajzaival. A könyv tartalmáról (újabb költemények) Hangay Sándor neve kezeskedik, a kiállításról pedig Balla I. kiadó czégg gondoskodik. Ára 250 fillér. Előfizetések előre beküldendők Balla I. könyv- és papírkereskedő czimére Budapest, V., Lípót-körut 23. szám alá.

Halálos szurás. Borták Mátyás andrási lakost f. hó 6-án éjjel verekezés közben Tóth János ugyanottani lakos agyonszurta. Bonczolása f. hó 8-án volt s kiszállottak: Aranyossy roznói járásbíró, Penyigéi Lajos kir. ügyész, dr. Zehery István és dr. Heimcz Hugó orvosok. A vizsgálat folyik ez ügyben.

Nyilvános nyugtázás és köszönet. A Gömör m. ált. tanító-egyesület közgyűlése alkalmából rendezett műkedvelői előadás 590 kor. — évétellel szemben 340 kor. kiadás merülvén fel, marad a tanítói internátus alap javára tiszta jövedelmeként 250 kor. Ezen jövedelemhez felülfizetésekkel járultak: Hevesey Bertalan 18 kor.-val, Szentiványi József 10 kor., dr. Krümer Artur, Rosenberg Vilmosné Kővecses, Madarany Zoltán 5—5, Pogány István, Szombathy László 4—4, Blechner Mór 5, Záborszky Ernő, Kovács Miklós 3—3, dr. Fazekas Dező, Bogasics György, Manezos József, Juhász László, id. Szon athy Pál 2—2, Kövér Árpád, N. N., Keltyi Ármán 1—1 koronával. Fogadják a nemes lelki adakozók a rendező-bizottság hálás köszönetét.

Nyugtázás. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egyletének tiszolci fiókja saját segélyalapja javára július 10-én tartotta meg nyári mulatságát, mely mint erkölcsileg, mint pedig anyagilag fényesen sikerült. Megjelent Tiszolcznak színe-jáva, ugy az értelmiség, mint a polgárság és a nép köréből s a kedélyes mulatságnak csak a nappal bekövetkezése vetett végett. — Bevétel volt 324 kor. 60 fill., kiadás 93 kor. 45 fill. A segélyalapnak jutott 231 kor. 06 fillér. — Frank Dániel, dr. Schwarz Márk 5—5 kor. Szántó Sándor, Parák Lázár 4—4 kor. Kriska János bíró, Sztik Károly, Schwarcz Ferencz, dr. Daxner Samu, Hric N. 3—3 kor. Nyustyai főkpénztár, Marek László 2—2 kor. Zubka Kelemen, Mahrer Pál, Kamu Ede, Belkó Mátyás, Soltész Ferencz, Karsai Andor, Rácz Endre, Uram János, Krausz József, Járnik József, Feledí József, Mesko Béla, J. renko István, Sultz Elza, Setina János, Salamon József, Werner Alajos, Soltz Pál, Stern Gyula és Schrott József 1—1 kor. Lenkei János 40 fill. összesen 57 kor. 40 fillér. Ezen összeget köszönettel nyugtázza: Parák Lázár, elnök.

Eladó ház.

Kossuth-utca 41. sz. ház nagy kerttel és szép udvarral eladó, értekezni lehet: **Andrássi** fényképésszel.

Eladó
egy régi jóhírű temetkezési vállalat felszereléssel Rimaszombatban. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás.

Losonczy-utca 45. számú ház emeleti része, mely hat szoba, konyha, kamara s mellék-helyiségekkel bír, azonnal bérebe kiadó. Értekezni lehet a tulajdonos: **Zavadszky Edével** (rimaszombati konzervgyár.)

Hirdetmény.

3588. sz. — Értesitem az érdekelt közönséget, hogy a városi erdők bérleten kívüli részeiben 407. kat. holdon **termett gubacs a f. év augusztus 17. szerdán délután 2 órakor** a városházán nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 1000 korona, bántapnéz 100 korona. Bővebb telvilágosítás a polgármesteri hivatalban nyerhető.

Rimaszombati, 1910. augusztus 12.

Dr. Kovács, polgármester.

Átadó üzlethelyiség.

Erzsébet-tér 9. sz. alatt a volt **Seidner Géza**-féle bazár átadó. — **Czim:** a kiadóhivatalban.

Tanulóul

egy 13—14 éves fiu. — ki magyarul helyesen írni és jól olvasni tud — **id. Rábely Miklós** könyvnyomdájában fel fogadtatik.

Iskolakönyvek

ódon és új állapotban kaphatók

ifj. Rábely Miklós

könyvkereskedésében Rimaszombati.

Kereskedő tanulókul

felvételnél jó nevelésű fiuk **SZOYKA PÁL** rövid-, szövött-, díszmű- és divatárú üzletében **Rimaszombat.**

Kiadó üzlethelyiségek.

A Deák Ferenc-utczában újonnan épült házban két üzlethelyiség és egy udvari lakás **október hó 1-től** kiadó.

Értekezni lehet **Zsuffa Kálmán** tulajdonosnál ugyanott.

Magyar ember csak magyar ásványvizet igyék

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a természetes ásványvíz gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel; — még pedig igyünk a legjobbnak elismert, de legolcsóbbnak is és a legtöbb orvos által ajánlott

Várgedei Valéria ásványvizet,

melynek gyógyító hatását kiválóbb balneológusaink a hírnevesebb gyógyásványvizekhez hasonlították. Kapható minden nagyobb esemege- és fűszertüzletben. Nagyobb megrendeléseket elfogad a kútkezelőség **Várgedei Valéria**nál.

Czimbalom

pedálos 70 forintért. — **boros hordók:** 300, 140 és 60 literes, továbbá egy **jégszekrény** eladó; Hunyadi-utca öv. **Lakatos Istvánné**-féle házban.

Eladó ház.

Uri kényelemmel berendezett, a város legszebb és legegészségesebb helyén fekvő és csak néhány évvel ezelőtt épült ház, melyben négy szép nagy szoba, konyha, kamra, előszoba, pincze; az udvarban kitűnő vízi kut; mindentéle mellékkeliségek és kert is van. — szabad kézből eladó. — Értekezhetni lehet: **Gaskó János** tulajdonossal Forgách-utca.

Egy középkorú nő,

ki a gazdasszonyi teendőket minden ágában jártas, jól főz és megbízható, felfogadtatik. **Hol?** Megtudható a kiadóhivatalban.

A rimaszombati agyagipar

ajánlja: kitűnő zsalszásnyi tűzálló agyagból égetett, saját gyártmányu

cserépkályháit.

Mindentéle színű és méretű kályhák igen nagy választékban állandóan raktáron.

Kályha átrakások és javítások pontosan eszközöltetnek.

Gyártelep és raktár:
Kispást-tér, Rimaszombat.

Rendkívüli árleszállítás.

Házassulandók figyelmébe!

Jegygyűrűk és nászajándék-tárgyak előnyösen beszerezhetők részletfizetésre is

TIGERMAN ADOLF

órásmester és ékszerésznél Rimaszombat.

Kárpitos, paplanos munkák

legolcsóbb beszerzési forrása

IZSÁK SÁNDORNAL.

Rimaszombat, Koháry-u. 27.

„Polgári Olvasókör” közelében.

Ugyanitt egy tanonc és tanuló lány felvétetik.

Értesítés.

Rimaszombat r. t. város, mint elsőfokú iparhatóság által nyert iparigazolvány alapján Rimaszombatban **Rimpart-utca 5.** szám alatti házban **cselédhelyező intézetet** tartok fenn.

Elhelyezek: pinczért, pinczérnőt, mindentéle férfi és női cselédet.

Rimaszombat belterületén egyedül nekem van engedélyem e szakmába tartozók elhelyezésére, kérem ennéltovább a n. é. közönséget ez irányban én hozzámm fordulni.

Runyay Ferenc,
pinczérügynök és cseléd-szerző.

Két izr. fiú

az iskolai évre teljes ellátásra felvétetik egy rimaszombati izr. polgár-családnál. — **Czim** a kiadó hivatalban.

Hirdetmény.

A „Rimaszécsi Hitelszövetkezet részvénytársaság” t. e. z. részvényesei az 1910. évi augusztus hó 21-ik napján délután 4 órakor a rimaszécsi nagyvendéglő termében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

tisztelettel meghívtnak.

Tárgy: Az igazgatóság javaslata a hitelszövetkezet feloszlatására nézve.

Rimaszécs, 1910. évi augusztus hó 5-én.

Az igazgatóság.

Eredeti „Pfaff” varrógépek,

valamint elsőrendű **KERÉKPÁROK** dupla harang-apágygyal és szabadonfutóval 5 évi jótállás mellett eredeti gyári árban kaphatók.

Kezékpáralkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárokhoz külső és belső gummitak, pedálok, lánczok, csengők, kormányok, sárvédők, kulesok, szabadonfutó ágyak, esészek, konuszok, tengelyek stb. stb. mélyen leszállított nagybani eredeti gyári árban szállítok vidékre is.

TIGERMAN ADOLF,

órásmester és ékszerész.

Rimaszombat, (a pénzügyigazgatósági épület).

Árverési hirdetmény.

Pelsőcz nagyközség előjárósága közzéteszi, miszerint a nagyközség tulajdonát képező „**Fényes**” nevű vendéglője t. év **augusztus 23-án** d. e. 10 órakor a község házában tartandó nyilvános szóbeli árverésen hasznóberbe fog adatni.

A bérlet kezdődik 1910. év szeptember 1-én és tart 1914. év december 31-ig.

Kiküldés ár 2000 kor.

Az árverezni szándékozók 1000 kor. bánatpénzt tartoznak letenni, — a mely összeg a bérlet tartamára a bérbe vevő biztosítékul is fog szolgálni.

Az árverési és szerződési feltételek a község házában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A nagyközségnek 4 országos és 3 kirakó vására van Pelsőcz, 1910. augusztus 6.

Ambrus András, bíró.

K. Czékus István, tjegyző.

HIRDETMÉNY.

Nagyőröcze rendezett tanácsu város tulajdonát képező s a várostól 1 1/2 kméter távolságban fekvő

fürdő,

az ahhoz tartozó mellékhelyiségekkel, 5 katasztrális holdat kitevő park és fenyvesekkel együtt, továbbá az

alsó- és felső korcsmák

a hozzájuk tartozó mellékhelyiségekkel és jogokkal együtt **1911. január hó 1-től** kezdődően **három** egymásután következő évre a folyó évi **augusztus hó 29-én** d. e. 10 órakor (hétfőn), a városháza tanács-termében tartandó nyilvános árverés útján hasznóberbe fognak adatni.

Az árverés megkezdése előtt 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok is elfogadtatnak.

A bérleti feltételek a városi irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Nagyőröcze, 1910. július hó 22-én.

Dr. Mihalik Dezső,

polgármester

Kiadó lakások.

Hunyadi-utca 23. szám alatti házban két lakás: 3—3 szobával, a hozzá tartozó mellékkeliségekkel, fűkamara és közös mosókonyhával, szép nagy kert és kuglázóhellyel azonnal bérebe kiadó.

Bérelmi szándékozók értekezhetnek **özv. Tóth József** nével Szijjártó-utca.

A Rimaszombati Keresked. és Közgazdasági Bank Részvénytársaság

az **életbiztosítással** kapcsolatos betétüzletet üzletágai közé bevezette és e célból egy elsőrangú biztosító intézettel lépett szoros összeköttetésbe.

Az üzletág lényege a következő:

A belépni szándékozó kötelezi magát 1 koronás heti részletek fizetésére. — A befizetéseket nem kell feltétlenül hetenként eszközölni, előre esetleg több részlet is lefizethető. — Ezzel kapcsolatban egyszersmind életét is biztosíthatja. **15 év elteltével,** a mikor is az 1 koronás heti befizetés kamataival együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összeget, vagyis **1000 K-nát** kézhez kapja. — **A mennyiben azonban már az első részlet befizetése után is elhaláloznék az egész 1000 korona haladéktalanul esedékessé válik.** — Ha azonban a díjak befizetését 15 év alatt beszüntetné, **ugy betétjét kamataival bármikor kézhez kaphatja.**

A biztosításért évről-évre esökkenő minimális pótdíj fizetendő, mely az utolsó években már csak circa 2—3 fillért tesz ki.

Beléphetnek 20—60 évig terjedő életkorban levők.

Egy-egy ügyfél több 1000—1000 koronás tételt is jegyezhet.

A midőn a nagy közönség figyelmét erre az életrevaló takarékosági módra tisztelettel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg, hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer a legmelegebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az az összeg, a mely ilyképen jegyeztetett.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az üzletágot bevezető

Rimaszombati Keresk. és Közgazd. Bank R.-Társ.

Hirdetmény.

3855. sz. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Herzog és Gábor budapesti cég végrehajtatónak, Gondkievics Ferenc végrehajtást szenvedő elleni 720 korona 44 fillér s járuléka iránti árverési ügyében a végrehajási árverést az 1881. évi 60. t. e. z. 144. és következő §§ ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Rimaszombati városban fekvő, s a rimaszombati 421. sz. tjkvben A. 1. sorsz. 458. hrsz. alatt 24. összeírási sz. alatt Kossuth utcán levő egyemeletes házból B. 2. alatt Gondkievics Ferencöt illető felezésre 1800 korona kiküldési árban:

továbbá a rimaszombati 382. sz. tjkvben A. 2. sorsz. 2357. hrsz. alatt felvett Nagyhegyen levő gyümölcsösből B. 1. és 3. alatt Gondkievics Ferencöt illető felezésre 18 kor. 50 fill. ezennel megállapított kiküldési árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1910. évi szeptember 16-ik napjának d. e. 10 óráját** ezen kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében, (földszinten 4. sz.) alatt tüzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alul is eltognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kiküldési ár 10%-át, azaz 180 koronát, illetőleg 1 kor. 85 fill. készpénzben vagy az 1882. évi 60. t. e. z. 42. § ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. e. z. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék mint tkvi hatóság 1910. évi július hó 21-én.

Dr. Musotter Miklós s. k.,
kir. tszéki bíró.

Miskolczi telefonszám: 64.

Miskolczi telefonszám: 64.

FRIEDRICH WILHELM

„Porosz élet és kezeségi biztosító részvénytársaság BERLINBEN.”

Alapított 1866. évben.

Magyarországi igazgatóság: Budapest, IV. Kossuth-utca 17.

Eddig több mint 1500 millió korona tőke biztosítva. Biztosított tőke 1909. év végén 750 millió korona. Részvénytőke 7 és fél millió korona. **Díj és egyéb tartalékok 186 millió.**

Legelőnyösebb kötvényfeltételek.

A megye központjában főügynököket és üzletszerzőket, egyéb helyein pedig képviselőket keresünk!

Vezérképvislet:

MISKOLCZON

POGÁNY és GAJÁRI

bankvezet.

a melyhez az ajánlatok és információk intézendők.